

**คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก
ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม**
**Individual Characteristics and Administrative Factors Affecting Operational Prevention
and Control Dengue Hemorrhagic Fever of Village Health Volunteers in
Kwao Sub-District Maung District Mahasarakham Province**

ลักขณา ชื่นบาล (Luksana Chuenban)* ดร.ประจักษ์ บัวพันธ์ (Dr.Prachak Bouphan)**

ดร.สุรัชย์ พิมหา (Dr.Surachai Phimha)^{1***}

(Received: May 12, 2020; Revised: July 21, 2020; Accepted: July 22, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม ประชากรคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 303 คน สุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ ใช้วิธีการสุ่มการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 13 กุมภาพันธ์ถึงวันที่ 31 มีนาคม ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระ 4 ตัว ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการดำเนินงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวิธีการจัดการ และด้านขวัญกำลังใจในการทำงานมีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคามได้ร้อยละ 69.6 ($R^2 = 0.696$, $p\text{-value} < 0.001$)

ABSTRACT

This cross-sectional analytical study aimed to study individual characteristics and administrative factors affecting operational prevention and control dengue hemorrhagic fever of village health volunteers in Kwao Sub-District Maung District Mahasarakham Province, Thailand. 167 personnel were randomly selected as samples by systematic random sampling techniques, out of a population of 303 village health volunteers. This study was collected data by questionnaire and In-depth Interview was used to collect the quality data. Data collected between 13rd February to 31st March 2020. The results showed that four factors of administrative including time, material, management, and morale. These four factors could predict operational prevention and control dengue hemorrhagic fever of village health volunteers in Kwao Sub-District Maung District Mahasarakham Province at 69.6% ($R^2 = 0.696$, $p\text{-value} < 0.001$)

คำสำคัญ: คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยทางการบริหาร การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

Keywords: Individual characteristics, Administrative factors, Prevention and control, Dengue hemorrhagic fever

¹ Corresponding author: suraphi@kku.ac.th

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

***อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารงานสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคเขตร้อนชื้นเหมาะสำหรับการแพร่พันธุ์ของ โรคติดต่อมากมาย ปัจจุบันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประสบปัญหาโรคไข้เลือดออกซึ่งมีพาหะในการแพร่เชื้อโรค คือยุงลาย เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันเหมาะสำหรับการเพาะพันธุ์และการขยายพันธุ์ของยุง [1] ซึ่งโรคไข้เลือดออกเป็นโรคประจำถิ่นของประเทศไทย อันเนื่องมาจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากภาวะโลกร้อนก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงที่เอื้อต่อการก่อเกิดแหล่งโรคของยุงไทยนำมาสู่การเกิดไข้เลือดออก [2] ประเทศไทยพบว่ามีโรคไข้เลือดออกสูงขึ้น โดยพ.ศ.2560 พบว่า ผู้ป่วยไข้เลือดออกป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกจำนวน 53,190 คนและเสียชีวิตจากโรคไข้เลือดออกจำนวน 63 คนและพ.ศ. 2561 ผู้ป่วยไข้เลือดออกป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกจำนวน 85,849 คน และเสียชีวิตจากโรคไข้เลือดออกจำนวน 111 คน พ.ศ. 2562 ผู้ป่วยไข้เลือดออกป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกจำนวน 73,324 คน และเสียชีวิตจากโรคไข้เลือดออกจำนวน 77 คน [3] ซึ่งในปัจจุบันการควบคุมโรคไข้เลือดออกภายในชุมชนนั้นอาสาสมัครสาธารณสุขนั้นมี ความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินการเฝ้าระวังควบคุมและป้องกันโรคอุบัติซ้ำเชิงรุกตลอดจนในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคเชิงรุกของชุมชนเป็นการสร้างระบบการดูแลควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชนอย่างยั่งยืนที่สนับสนุนให้ชุมชนนั้นสามารถดูแลภายในชุมชนด้วยตนเองได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ [4]

บทบาทในการจัดการโรคติดต่อที่มียุงเป็นพาหะสำหรับอาสาสมัครประจำหมู่บ้านนั้นเป็นการทำงานร่วมกันของภาคสาธารณสุข ประชาชน และ อสม โดยมี อสม เป็นตัวประสานงานระหว่าง ภาคสาธารณสุขและชุมชน ยึดหลักในการควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครประจำหมู่บ้านของสำนักโรคติดต่อฯ โดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรค 2) การควบคุมการระบาดของโรค 3) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 4) การประสานงานขององค์กรในพื้นที่ 5) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่ และ 6) การสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคในชุมชน [5] เป็นหลักในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้ห่างไกลโรคไข้เลือดออกในชุมชนและยังเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนนั้นสร้างชุมชนที่เข้มแข็งได้อย่างยั่งยืน

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านพบว่า การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งคุณลักษณะส่วนบุคคล คือ คุณลักษณะในด้านต่างๆ ที่มีความเฉพาะของแต่ละบุคคลเป็นภูมิหลังของแต่ละบุคคลทำให้ลักษณะแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการได้รับการอบรมเรื่องโรคไข้เลือดออก [8] ซึ่งที่ผ่านมาได้มีผู้ที่ได้ศึกษาวิจัยแล้วพบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพ (เกษตรกรรม) มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการปฏิบัติงานควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย [6] และพบว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุ มีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่นได้ร้อยละ 75.1 [7]

นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องอาศัยประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเพื่อให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการปฏิบัติงาน

[9] ประกอบด้วย 1) บุคลากร (Man) 2) งบประมาณ (Money) 3) วัสดุอุปกรณ์ (Material) 4) วิธีการจัดการ (Management) 5) ขวัญกำลังใจในการทำงาน (Morale) และ 6) เวลาในการดำเนินงาน (Time) ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารที่มีความสำคัญเพราะว่าในการบริหารการปฏิบัติงานทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัย เงิน วัสดุสิ่งของ และวิธีการการจัดการเป็นองค์ประกอบสำคัญ จากการศึกษาท่านมาที่จังหวัดขอนแก่นพบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ มีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ชุมชนสามเหลี่ยม เทศบาลนครขอนแก่นได้ร้อยละ 75.1 [7] และพบว่า ปัจจัยบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านเวลา มีส่วนร่วมในการพยากรณ์และมีผลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตำบลชุมเห็ด อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดอุดรธานีได้ร้อยละ 63.40 [10]

จังหวัดมหาสารคามเป็นพื้นที่เสี่ยงสูงจังหวัดหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากโรคไข้เลือดออก มีสถิติการป่วยที่สูงมาก จังหวัดหนึ่งในพื้นที่เขตสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขเขตที่ 7 ซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดมหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2560 พบผู้ป่วยไข้เลือดออกจำนวน 452 คน คิดเป็นอัตราป่วย 46.89 ต่อแสนประชากร และในปี พ.ศ.2561 พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำนวน 669 คน ตาย 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 69.45 ต่อแสนประชากร อัตราตาย 0.10 ต่อแสนประชากรและคิดเป็นอัตราป่วยตาย 0.15 ต่อแสนประชากร ปีพ.ศ.2562 พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำนวน 302 คน ตาย 0 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 31.35 ต่อแสนประชากร [3] จากรายงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีการลงเยี่ยมสำรวจในชุมชน พบว่า ในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านยังมีข้อจำกัดในการทำงาน ในการปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรคยังขาดการรวบรวมข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง [11]

ดังนั้นด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเวา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดมหาสารคาม เพื่อใช้ในการวางแผนในการบริหารจัดการ ในการพัฒนาให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่ออธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ระดับปัจจัยทางการบริหาร และระดับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเวา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเวา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่ออธิบายปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเวา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analytical Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ดำเนินงานการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือจันทึก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 303 คน ขนาดตัวอย่างได้จากการคำนวณจากสูตรในการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยใช้ตัวแบบการถดถอยพหุเพื่อทดสอบสมมติฐานของ Cohen [12] ดังนี้

$$N = \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \quad \dots\dots\dots (1)$$

$$\lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_U} (\lambda_L - \lambda_U) \quad \dots\dots\dots (2)$$

เมื่อกำหนดค่าให้

$R_{Y.A,B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอกอง จังหวัดนครราชสีมา [13] ซึ่งเป็นงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.659

$R_{Y.A}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.B}^2$) มีค่าเท่ากับ 0.643

$R_{Y.B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบมีค่าเท่ากับ 0.016

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ เท่ากับ 7.8

w คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ (เซต A) เท่ากับ 0 (เซต B) เท่ากับ 11

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เซต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

v คือ ค่าที่ได้จาก $v = N - u - w - 1$ เท่ากับ 120

ดังนั้นจึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 167 ตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการสุ่มอย่างง่าย นำรายชื่ออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือจันทึก จังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมดจำนวน 303 คน จาก 2 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาเรียงตามตัวอักษรแล้วหาจุดเริ่มต้นของการสุ่มอย่างง่าย จึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 167 ตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงคุณภาพ คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากบุคคลที่สามารถให้คำตอบเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารและการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสินรินทร์ จังหวัดมหาสารคาม โดยเลือกเจ้าหน้าที่

ผู้ที่รับผิดชอบงานควบคุมโรคระดับจังหวัด จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ระดับตำบล จำนวน 3 คน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งเป็นผู้ที่ยินดีและให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยเป็นอย่างดี

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล 8 ข้อ ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางการบริหาร 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน [14] ดังนี้ ระดับปัจจัยทางการบริหารมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.33-3.00 ระดับปัจจัยทางการบริหารปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.32 ระดับปัจจัยทางการบริหารน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 ส่วนที่ 3 การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก 6 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ มีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval scale) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนน [14] ดังนี้ การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 3 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.33-3.00 การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 2 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.32 การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกระดับน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 1 หมายถึง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิดให้เต็มข้อความแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยกำหนดประเด็นแนวคำถามไว้ 2 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการ ขวัญกำลังใจในการทำงาน และเวลาในการดำเนินงาน ส่วนที่ 2 การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก ประกอบด้วย การปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรค การควบคุมการระบาดของโรค การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การประสานงานขององค์กรในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่ และการสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคในชุมชน ซึ่งทั้ง 2 ส่วนเป็นลักษณะคำถามปลายเปิดให้เต็มข้อความแสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความตรงเชิงเนื้อหา รวมถึงเกณฑ์การให้คะแนน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบ โดยมีอาจารย์ ดร.สุทิน ชนะบุญ นายณกรินทร์ ประสิทธิ์ และนางกาญจน์วจิ จตุเทน พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.7-0.95 นำไปทดลองใช้ (Try out) กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลปอการ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficients) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ปัจจัยทางการบริหารมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ส่วนที่ 3 การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา เพื่อการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด และสถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) การแปลผลคะแนนระดับการป้องกันควบคุมโรคใช้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน แปลผลโดยการจัดระดับ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย [14] ดังนี้ ระดับมาก ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.33-3.00 ระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.67-2.32 ระดับน้อย ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.66 สำหรับการแบ่งระดับคะแนนค่าสัมประสิทธิ์ (r) แบ่งตามเกณฑ์ของ Elifson [15] มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับได้ดังนี้ มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์หมายถึง $r = \pm 1$ มีความสัมพันธ์สูง หมายถึง $r = \pm 0.71$ ถึง ± 0.99 มีความสัมพันธ์ปานกลาง หมายถึง $r = \pm 0.31$ ถึง ± 0.70 มีความสัมพันธ์ต่ำ หมายถึง $r = \pm 0.01$ ถึง ± 0.30 ไม่มีความสัมพันธ์ หมายถึง $r = 0$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 เลขที่โครงการ HE622272 และผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2563 ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิจัยให้กับสาธารณสุขอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พร้อมทั้งมอบรายชื่อกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้านของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เพื่อประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบล เขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

คุณลักษณะส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบล เขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 92.8 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.9 อายุเฉลี่ย 51.43 ปี (S.D. = 8.39 ปี) อายุต่ำสุด 26 ปี อายุสูงสุด 74 ปี มีสถานภาพสมรส (คู่) คิดเป็นร้อยละ 85.6 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 61.1 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 77.8 มีรายได้น้อยกว่า 3001 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.9 โดยมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 3,000 บาท รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท รายได้สูงสุด 30,000 บาท มีประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.9 ประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขต่ำสุด 1 ปี ประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขสูงสุด 42 ปี และการได้รับการอบรมเรื่องโรคไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 98.2 โดยส่วนใหญ่การได้รับการอบรมเรื่องโรคไข้เลือดออก 1-3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 76.2 โดยมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 2 ครั้ง การได้รับการอบรมเรื่องโรค ไข้เลือดออกต่ำสุด 1 ครั้ง การได้รับการอบรมเรื่องโรคไข้เลือดออกสูงสุด 12 ครั้ง

2. ปัจจัยทางการบริหารในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวา อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิเคราะห์พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีระดับปัจจัยทางการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.70 (S.D.=0.34) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านวิธีการจัดการอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 (S.D.=0.36) รองลงมาคือ ด้านเวลาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 (S.D.=0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยทางการบริหารในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ปัจจัยทางการบริหารในการป้องกันควบคุม โรค	ระดับปัจจัยทางการบริหาร		แปลผล
ไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน	Mean	S.D.	
1. ด้านบุคลากร	2.66	0.42	มาก
2. ด้านงบประมาณ	2.65	0.44	มาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.69	0.40	มาก
4. ด้านวิธีการจัดการ	2.81	0.36	มาก
5. ด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน	2.64	0.43	มาก
6. ด้านเวลาในการดำเนินงาน	2.76	0.37	มาก
ภาพรวม	2.70	0.34	มาก

3. การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากการวิเคราะห์การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 (S.D.=0.28) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรค ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.88 (S.D.=0.22) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 (S.D.=0.28) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุดคือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคในชุมชน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 (S.D.=0.48) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม	ระดับการป้องกันควบคุมโรค ไข้เลือดออก (n=167)		แปลผล
	Mean	S.D.	
1. การปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรค	2.88	0.22	มาก
2. การควบคุมการระบาดของโรค	2.82	0.27	มาก
3. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	2.79	0.35	มาก
4. การประสานงานขององค์กรในพื้นที่	2.77	0.41	มาก
5. การมีส่วนร่วมของหน่วยงานในพื้นที่	2.84	0.28	มาก
6. การสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคในชุมชน	2.71	0.48	มาก
ภาพรวม	2.80	0.28	มาก

4. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากผลการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า อายุมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำกับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.153$, $p\text{-value} = 0.049$) แต่เพศ สถานภาพสมรส รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และการได้รับการอบรมเรื่องโรคไข้เลือดออกไม่มีความสัมพันธ์กับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ภาพรวมของปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.829$, $p\text{-value} < 0.001$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวิธีการจัดการ ด้านขวัญกำลังใจในการทำงานและด้านเวลาในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.749$, $p\text{-value} < 0.001$; $r = 0.724$, $p\text{-value} < 0.001$ และ $r = 0.775$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ) ส่วนปัจจัยทางการบริหารด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.618$, $p\text{-value} < 0.001$; $r = 0.690$, $p\text{-value} < 0.001$ และ $r = 0.701$, $p\text{-value} < 0.001$ ตามลำดับ)

5. คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) โดยผลการวิเคราะห์จะแสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระตัวแรกเข้ามาในสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ได้ครั้งละหนึ่งตัว โดยจะรับพิจารณาคำตัวแปรอิสระตัวแรกเข้ามาในสมการจากตัวที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ไปจนกระทั่งน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้ามาในสมการโดยเรียงลำดับคือ ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการดำเนินงาน ($p\text{-value}=0.014$) ปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ($p\text{-value}=0.010$) ปัจจัยทางการบริหารด้านวิธีการจัดการ ($p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยทางการบริหารด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน ($p\text{-value}<0.001$) ดังนั้นจึงสามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัว มีผลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 69.6

6. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

จากแบบสอบถามปลายเปิดจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งภาพรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดจากแบบสอบถามทั้งหมด 167 ฉบับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะทั้งหมด 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 43.1 พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือ 1) ด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน 2) ด้านบุคลากร และ 3) ด้านวิธีการจัดการ และข้อเสนอแนะส่วนใหญ่คือ 1) การปฏิบัติงานการเฝ้าระวังโรค 2) การสนับสนุนการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคในชุมชน และ 3) การควบคุมการระบาดของโรค

สรุปผลและอภิปราย

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

พบว่าตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคามมี 4 ตัวแปร โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสมการเรียงลำดับ ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการดำเนินงาน ($p\text{-value}=0.014$) ปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์ ($p\text{-value}=0.010$) ปัจจัยทางการบริหารด้าน วิธีการจัดการ ($p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยทางการบริหารด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน ($p\text{-value}<0.001$) และทั้ง 4 ตัวแปรนี้สามารถพยากรณ์การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุดนั้น จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านวิธีการจัดการ ด้านขวัญกำลังใจในการทำงาน และด้านเวลาในการดำเนินงานเพื่อให้การป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประสบความสำเร็จดังที่มุ่งหมายไว้ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านเวลาในการดำเนินงานมีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจําหมู่บ้าน [13, 16] การวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านวัสดุอุปกรณ์มีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้าน[7, 10, 17-19] การวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้พบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านวิธีการจัดการมีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้าน [7, 13, 17-19] และการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านขวัญกำลังใจในการทำงานมีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้าน [20-21]

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการกำหนดตารางเวลาในการควบคุมกำกับและติดตามการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้านในชุมชนให้ชัดเจน
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขตตำบลเขวา ในจังหวัดมหาสารคาม ควรมีการบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์เพื่อให้เกิดความความพร้อมในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกในชุมชน
3. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกเพื่อให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้านในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ควรให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้านในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกดีเด่น เช่น การให้รางวัลประจำปี หรือการให้รางวัลอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้านต้นแบบ ในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารเวลาในการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้าน
2. ควรศึกษาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจําหมู่บ้าน

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงที่ทำการวิจัย จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเก็บข้อมูล และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเพิ่มขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมถึงสาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข และคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มอบทุนการศึกษาสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Comprehensive Guidelines for Prevention and Control of Dengue and Dengue Haemorrhagic Fever . Geneva: WHO; 2018. 58-81.
2. Communicable Disease Group led by Aedes Aeolus, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. Dengue fever situation weekly 53. Ministry of Public Health; 2017.
3. Department of Disease Control, Ministry of Public Health. Dengue fever situation weekly 52. Ministry of Public Health; 2019.
4. Department of Health Service Support, Ministry of Public Health. Manual of health volunteer's surveillance, disease control and prevention. 2nd ed: Nonthaburi: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. Limited; 2013.
5. Bureau of Communicable Diseases by Insects, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. Dengue fever for citizens and civil society networks. Nonthaburi: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. Limited; 2015.
6. Sirichot P, Chanaphol S. The prevention and control of dengue hemorrhagic fever by village health volunteer in Tha Bo District, Nong Khai Province. Research and Development Health System Journal. 2018; 11(2): 295-302. Thai.
7. Pakaon J, Prachak B. The participation in dengue hemorrhagic fever prevention and control of village health volunteer at Samliam community Khon Kaen municipality. Journal of the office Of DPC7 Khon Kaen. 2017;24(2):29-37. Thai.
8. Shermerhorn R, Hunt, G, Osborn, N. Organizational Behaviour. New York: John Wily & sons; 2003.
9. Prachak B. Public Health Administration. 4th ed. Khon Kaen: Khon Kaen University; 2015.
10. Seksan S, Prachak B. The dependence of the operation and control of dengue prevention by village health volunteers on the organization—a study undertaken at Sumsao Subdistrict, Phen district, Udon Thani province. Asia-Pacific Journal of Science and Technology. 2011;16(6): 730-738. Thai.
11. Muang Maha Sarakham District Public Health Office. Summary of supervision and public health monitoring. Muang District Public Health Office. Maha Sarakham Province; 2019.
12. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. Hillsdale, NJ: Erlbaum; 1998.
13. Kiattisak C, Chanya A. Administrative factors affecting operational prevention and controlling dengue hemorrhagic fever of the village health volunteers Khong District, Nakornratsima Province. AJCPH. 2018;4(2): 92-104. Thai.
14. Best JW, Kahn JV. Research in education. 3rd ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. 1977.
15. Elifson KW, et al. Fundamentals of social statistics. 2nd ed. New York: McGraw-Hill; 1990.
16. Vilasinee P, Chanya A. The administration factors affecting the operational to prevent and control dengue hemorrhagic fever of the head of village health volunteers in Waeng Noi district, Khon Kaen province. North-Eastern Primary Health Care Journal. 2013;27(4):58-65. Thai.

17. Nissama P, Prachak B. Personal characteristics and organizational support affecting the village health volunteers performance at community health center zone 4 in Kalasin Province. Research and Development Health System Journal. 2019; 12(1): 319-327. Thai.
18. Phatchanok P, Prachak B, Chanya A. Key success factors and organizational support affecting the star health promoting hospital of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Buriram Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2019 Aug 9;19(3):120-130. Thai.
19. Chawalluck C, Prachak B. The performance dengue hemorrhagic fever prevention and control of village health volunteers at Ching Phin Sub-District Mueang District in Udon Thani Province Research and Development Health System Journal. 2018; 11(2): 533-539. Thai.
20. Chanakan N, Prachak B, Chanya A. Personal characteristics and motivation affecting the happiness at work of health personnel at sub-district health promoting hospitals in Phetchabun Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2018 Dec 24;18(4):154-66. Thai.
21. Dudsadee S, Chanya A. Administration factors affecting the drug management in community hospitals public health region 12. Journal of regional health promotion. Centre 6 Khon Kaen. 2013; 5(2):153-169. Thai.

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันควบคุมไข้เลือดออกของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลเขวาสันรินทร์ จังหวัดมหาสารคาม

[illegible]